

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/200863,Pawel-Zielony-Dzien-Polonii-i-Polakow-za-Granica.html>
18.05.2024, 00:08

Paweł Zielony: Dzień Polonii i Polaków za Granicą

Od 2002 roku 2 maja nie jest już zwykłym dniem w kalendarzu, oddzielającym Święto Pracy od Święta Narodowego 3 Maja. Tego dnia po raz pierwszy obchodzony był Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

Święto to ustanowione zostało przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej dzięki inicjatywie Senatu, w odpowiedzi na apel uczestników II Zjazdu Polonii w Pułtusku w 2001 r. W preambule ustawy z 20 marca 2002 r. podkreślono, że uczyniono to ze względu na:

„[...] wielowiekowy dorobek i wkład Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc Krajowi w najtrudniejszych momentach, w celu potwierdzenia więzi z Macierzą i jedności wszystkich Polaków, tak mieszkających w Kraju, jak i żyjących poza nim [...]”.

Kobiety z Korpusu Pomocniczego Pań przy Stowarzyszeniu Weteranów Armii Polskiej w Ameryce (SWAP) w Paradzie Pułaskiego przy 5 Alei na Manhattanie w Nowym Jorku, niosą baner z napisem po angielsku: „Poland first to fight - still not free” (Polska pierwsza w walce - wciąż nie jest wolna). Fot. z zasobu IPN, ze zbioru kopii cyfrowych fotografii przekazanych do IPN przez Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce

2 maja to także Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, który został wprowadzony na mocy ustawy z 20 lutego 2004 r. Oba te święta ze sobą korespondują, wspaniale uzupełniając cały trzydniowy cykl obchodów. Jak powiedział Prezydent RP Andrzej Duda:

„2 maja [...] łączy w sobie wyjątkową cześć i radość z naszych biało-czerwonych barw z naszą wielką wspólnotą, pod którą wszyscy jesteśmy, pod którą wszyscy żyjemy na całym świecie, łączy nas Polaków w Dniu Flagi i w Dniu Polonii i Polaków za granicą”.

Polacy na świecie

Szacuje się, że poza granicami naszego kraju żyje około 21 mln osób uznających się za Polaków lub posiadających polskie korzenie. Do największych skupisk polskiej diaspory należy zaliczyć: Stany Zjednoczone (około 10,6 mln osób), Niemcy (około 2,1 mln), Brazylię

(około 1,9 mln), Francję i Kanadę (około 1 mln).

Oprócz naszych rodaków żyjących w Europie Zachodniej, obu Amerykach, Bliskim Wschodzie, południowej części Afryki czy w Australii są także Polacy żyjący na Litwie, Białorusi, Ukrainie, w Kazachstanie, Turkmenistanie czy na Syberii. Rodacy na Wschodzie w znaczącej części nie stali się obywatelami wymienionych państw z własnej woli. Polacy mieszkający na Kresach II RP nie zmieniali miejsca zamieszkania, to w ramach działań geopolitycznych ich rodzinne strony znalazły się poza granicami Ojczyzny. Przez dekady Polacy byli siłą wysiedlani przez władze sowieckie na Wschód. Wielu z nich zostało zesłanych do łagrów rozmieszczonych w odległych częściach ZSRS.

Wpływ na liczną migrację rodaków miały burzliwe dzieje naszej historii. Oprócz exodusu Polaków wynikającego z działań wojennych lub okupacyjnych była także migracja o podłożu politycznym czy po prostu ekonomicznym. Przez wieki Polacy brali udział w walkach o niepodległość. Tracili państwowość, odbierano im terytorium. Nie tracili jednak nadziei, że Rzeczpospolita się odrodzi i będzie niepodległym państwem.

Gdy w kraju represjami dławiono opór i naród nie mógł swobodnie wyrażać swej woli, jego głosem była emigracja. To ona, gdy zaistniała taka potrzeba, formowała oddziały wojskowe, by walczyć o niepodległość swojej Ojczyzny (tak jak miało to miejsce m.in. z Polonią amerykańską, która zasiliała szeregi Błękitnej Armii gen. Hallera). To ona przez dekady wspierała materialnie swoich rodaków w Kraju. Symbolem, jednym z wielu, takiego wsparcia było przekazanie środków finansowych oraz licznych eksponatów na rzecz odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)